UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Modus legendi abbreuiaturas in vtroq[ue] iure

Parrhisiis, Millesimo qui[n]ge[n]tesimo octauo

Tituli siue rubrice libri clementinarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70768

Visual Library

De homicidio voluntario et caſuali
De vſuris De exceſſibus p̄latoꝝ ⁊ ſubditoꝝ
De priuilegiis ⁊ exceſſibus priuilegiatorum
De penis.
De penitentiis et remiſſionibus
De ſententia excommunicationis ſuſpenſionis interdicti ⁊ ſolutionis
De verborum ſignificatione

P Oſitis titulis q̄nq; librorum clementinarum prout communiter ponuntur ī libris non inſpecto alphabeti ordine ponuntur iidem tituli ſiue rubrice prefatoꝝ librorum clementinarum ſecundum ordinem alphabeti vt a lectoribus citius inueniri valeant

¶ Tituli ſiue rubrice libri clementinarum.

A Ppellationib⁹ recuſationib⁹ ⁊ relationibus li.ii.titu.xi.
Baptiſmo
Cauſa poſſeſſionis ⁊ proprietatis li.ii.ti.tertio
Cōceſſiōe p̄bende vł eccłie nō vacātꝫ li.iii.tit.iii.
Cēſibus ⁊ exactionib⁹ ⁊ p̄curatiōib⁹ li.iii.ti.xiii.
Celebratione miſſarum ⁊ ſacramēto euchariſtie et diuinis officiis li.iii.titu.xiiii.
Cōſanguinitate et affinitate libro.iiii.ti.i.
¶ Dolo ⁊ cōtumacia li.ii.ti.iiii.
Decimis p̄mitiis ⁊ oblationib⁹.li.iii.ti.8
Electione et electi poteſtate li.i.ti.3.
Etate ⁊ q̄litate ⁊ ordīe p̄ficiendoꝝ.li.i.ti. vltimo
Exemptionibus li.ii.ti.ix.
Exceſſibus prelatoꝝ ſub libro.v.titu.4
¶ Foro competenti li ii.ti.ii
Homicidio voluntario vel caſuali li.v.ti.3
Hereticis ¶ In integrū reſtitutione.li.i.ti.ii.
Judiciis li.ii.ti.i. Jureiurando.li.ii.ti.viii.
Jurepatronatus li.iii.ti.xii
Immunitate eccleſiarum cymiteriorum et rerū ad eas pertinentium li.iii.ti.xvi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Judeis et ſaracenis et eorū ſeruis.li.v.ti.ij.
Magr̄is et ne aliq̄d exigat̄ ꝑ licētia docēdi. li.v.
Officio vicarij li.i.ti.7. (ti.p̄mo.
Officio et poteſtate iudicis delegati. li.i.titu.8.
Officio iudicis ordinarij.li.i.ti.octauo.
Procuratoribus li.i.titu.x
Probationibus.li.ij.ti.vij.
Prebendis et dignitatibus.li.iij ti.v.
Priuilegijs et exceſſibꝰ priuilegiatorū.li.v.ti.v.
Penis libro.v.ti.vigeſimoſeptimo.
Penitentijs et remiſſionibus.li.v.ti.ſexto.
Reſcriptis li.i.ti.ij.
Renunciationibus li.i.titu.ij.
Rebus eccleſie non alienandis li.3.ti.4.
Rerum permutatione.li.3.ti.5.
Regl̄aribꝰ ⁊ trāſeuntibꝰ ad religionē.li.3.ti.ix.
Religioſis domibus li.3.titu.36.
Reliquijs et veneratione ſanctorum.li.3.ti.45.
¶ Sūma trinitate et fide catholica.li.i.ti.i.
Supplenda negligentia prelatorum.li.i.ti.x.
Seqneſtratione poſſeſſionū et fructuū.li.ij.ti.vi
Sententia et re iudicata.li.xxvij.
Sepulturis.li.iij.ti.xxviij.
Statu monachoꝝ et canonicoꝝ regula.li.3.ti.25
Sententia excōmunicationis.ſuſpēſionis ⁊ iter
cti et ſolutionis.li.v.ti.xxxix.
¶ Teſtibus et atteſtationibus.li.ij.ti.xx.
Teſtamentis et vltimis voluntatibus.li.3.ti.26
Ut lite pendente nichil innouetur. li.iij.ti.xvi.
Uita et honeſtate clericorum.li.iij.ti.i.
Uſuris.li.v.ti.xix.
Uerborum ſignificationibus.li.v.ti.xl.
¶ Nota ꝙ ī libris clemētinarū decretaliū ſūt titu
li ſiue rubrice.47. Jn p̄mo.li.11. Jn ſcđo.11. Jn
tertio 16. Jn quarto.1. Jn quinto.ix.

¶ Nūc ad decreti volumē redeūdo q꞉ ē multū
prolixum vt facilius ⁊ leuius poſſit cuilibet ptis
materia perpēdi. Nota hos qui ſequūt̄ verſus.
¶ Collige verſibus his qui vu't diſtictio queuis
P Rimo legat quiſqꝫ diuinum ius hoīſqꝫ
Altera dat textū q̄ noſces iura q̄ritū.
Canonico varia iuri dat noīa terna.
Quarta docet legum q̄ cauſa moduſqꝫ ſtatuti
Jus naturale probat immutabile quinta
Sexta notat vicium diſtinctio ludificatum
Septima ſignat eos qui leges compoſuere
Parte ſub octaua mores naturaqꝫ pugnant
Noua ſtatuta tenet nature cedere iuri
¶ In decima regum leges canon ſuperabit.
Mandato iuris vt legum vincitur vſus.
Omnia iuſtitie diſcretio prouida penſat.
Non diſpenſatur vbi naturale patet ius.
Sic nec agas leuia ꝙ quis vitet grauiora.
Tempus in hac diſce quo canon ceperit eſſe
Reſpicias quot erunt et eos qui conſtituerunt
Autor ſit papa. ſi cōcilium celebretur.
Dicitur hic ꝙ bis ſynodus celebratur in anno.
Hec decretalis reſerat quid epiſtola poſſit.
Bis dena pape ſanctoꝝ dogmata cedunt.
Summos ſeu minimos recitās locat īferiores
Iſta locos diſtinguit et ordinat eccleſiarum.
Conſecrat hec omnes maiores ſiue minores.
Diſcutit iſta genus patriam/ vitamqꝫ ſacrādi.
Optat apoſtolus hic ꝙ ſit ſine crimine preſul.
Sit poſt baptiſma contentus coniuge ſola
Hac auguſtinus nubentis vota requirit.
Iſta ſacratorum contractum damnat et odit
Hac locus et cauſa tempus perſona notantur.
¶ Cōnubiū terdena probat cōtra manicheos.
Tangit et hec ꝙ contineant offerre volentes

Inſtruit hec leuita minor ꝙ contineat ſe
Ordo ſacer non deꝫ ſi quis ſi bigamus ſit.
Femina pontifici perſona domeſtica non ſit.
Iſta docet preſul ꝙ debet ſobrius eſſe
Aſtruit hec prudens ꝙ debeat eſſe ſacrandus
Hec ꝓhibet legere gentilia metra ſacratum
Scripturas ſacras ſacrandus ſcire iubetur.
Admouet hec illum qui non extrinſeca nouit.
¶ Interius pars dena quater virtutibus ornat
Conuenit eſſe modum greſſus/ verbiqꝫ/cibiqꝫ
Tutius eſt ipſi ſi ſit iunctis bonus hoſpes
In factis verbis hunc condecet eſſe pudicū
Gloria pontificis eſt vt procul ingluuies ſit
Expedit vt non ſit percuſſor quiqꝫ ſacerdos
Reſpuit hec hominem diſtinctio litigioſum
Mittit in interitū cupidos hec fenus abhorrēs
Abiicitur ſacrandus in hac ſi neophitus ſit
Non venit ad clerum qui corpus habet vicioſū
¶ An reparet̃ habet pars quīquageſima lapſꝰ
Sacrari vetat hec omnes quos curia ſtringit
Propoſitus primo datur hic prepoſterus ordo
Idcirco vetat hos quia ſepius hi reperītur
Reiicit hec ſeruos ſine libertate ſacrandos
Eiicit abſciſos et corporibus viciatos
Condēnatur in hac generatio preſbiterorū
Hic baptiſatus prohibetur ſi fuit eger
Hec vetat abbate monachos nolente ſacrari
Officium negat hec niſi ſit bene quiſqꝫ ꝓbatus
¶ In ſacris preſul vult ſexageſima ꝙ ſit
Indigni laici iubet hec ne pontifices ſint
Clerus plebs prīceps. hic eligit. hec petit h̄ vult
Vſurpans laicus id vt eligat/ audiat iſtam
Sed docet hec per quid tribuatur preſulis ordo
Cum diſſenſio ſit a pluribus edita ſtabunt
Vt ſacretur ab oībꝰ archiepiſcopus hec vult.

Inſtituitq; iubet a preſule preſbiteros hec.
Uult hec ſacrari ſi cui dubius fuit ordo.
Si vult hoc preſul lectores efficit abbas.
¶ Expertes tituli pars ſeptuageſima pellit
Reſpice dicta patrum ne promoueas alienū
Abnuit hic recipi cui dimiſſoria non eſt
Tute ſuſcipis hunc quē ſic formata tuetur.
Punit maiores dum promouet inferiores
Diſtinguit tempus hec in quo promoueatur.
Tempora diſtinguit/et in his ieiunia ponit.
Rectos iudicat hec modulos interſtitiorum
Iſta dat annorum numerum quo promoueātur
A quibus ipſa patris electio debeat eſſe
¶ Urbes preſulibus pars octogeſima tradit.
Crimine quo careat ſacrandus ī hac replicatur.
Hec dat pauperibus lapſoſq; dat reparare
Ut nec conſenſum det peccatis alienis
Sollicitus ſit epiſcopus oppreſſos releuare.
Congruit vt preſul curā ferat hoſpitis amplam
Incautū largū vetat hec venātibus obſtat.
Hac datur impenſa viduas inopeſq; tueri.
Reſpuitur clerus ſi nō pius aut cupidus ſit
Iſta beneficia te diſpenſare docebit
Placat diſcordes pars nonageſima fratres
Tutius arte petat niſi ſit ſatis eccleſie res
Hec plus corde probat dn̄o q̄ voce canendum
Hec dat obedire maioribus inferiores
Non negat iſta ſuas mādare vices patriarcharū
Sed non omnino vetat iſta tacere minores.
Ut ſecli princeps nō ordinet eccleſie res.
Urbs non ſignatos apices non vult neq; mittit
Eſt ius muniri peregrinū quinq; ſigillis.
Uniuerſale nullum ſinit iſta vocari.
¶ Pallia prelatis donat centeſima multis.
Abſit vt vna duos habeat prouincia patres.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Senſum verſibus his dat cauſe q̄ſtio queuis p̄me cauſa
DElinquit qui res mercatur ſpūales
Ecclīas itrās nō cogat dare nūmos
Si ꝑ ꝓbēdis dederí qd ſymō haberí
Ignaros mac̄tāt natos delicta pn̄a
Vult rigor vt linquat natus ſibi que pater emit
Ordinet ignaros ſi quos ſymon toleratu r
Abiurans hereſim preſul poterit tolerari
¶ Si ſit cauſa patens / iuris non queritur ordo ſcd̄a cauſa.
Nemo ſuis rebus diiudicet expoliatum
Talio punit eos qui falſo crimina ponunt
Si cadit accuſans ſe non purget reus inde
Per teſtes binos preſul conuincitur aptos
Qui cauſas differt appellans reijciatur
Arguit inferior maiorem crimine vinctum
Mandato legis datur accuſatio ſcriptis
¶ Singula reſtituit ius omnibꝰ expoliatis tertia. cau.
Inducias debet varias ſpoliatus habere.
Inducijs variū dat tertia queſtio tempus
Accuſare nequit hominem vir turpis honeſtuz
Ipſa domeſtica vox nulli nocet. aut inimica.
Sub cenſore reum ꝓprio producere debes
Hic non condēnet ſimilis quem culpa remordet
Solus pontificem iudex non iudicet vnq̄
Pellitur accuſans abſentem teſtificanſq̄
Submouet a reliquis teſtem defectus in vno
Mutus nunq̄ ſit dilatio iure vetante quarta cā.
¶ Accuſare nequit aliquis anathemate vinctꝰ
Impubes teſtis in cauſa criminis haud eſt
Qui nequit accuſare nequibit teſtificari.
Teſtis et accuſans nemo ſimul eſſe valebit
Non eſt ſtringendus anathemate qui nequit ēē
Pontificis delator agit ciuilia tantum
¶ Mulceant ſcriptorem famoſi flagra libelli quinta cā.
Eſt condēnandus ſemel et bis terq̄ vocandus.

Nemo precuret crimē ciuilis curet
Preſulis in ſynodo fit condēnatio ſola
Celans crimen obeſt multo plus q̄ manifeſtans
Aut caput aut lingua delatori copuletur
ſex cau. ¶ Non accuſabunt infames ſymonialē
Accuſans verbo non vincis ſimplice preſul
Querere iudicium nunq̄ debes alienum
Extremi veniant ſi ſit ſententia diſcors
Si cadit accuſator erit reus exoneratus
ſeptia cau. ¶ Preſule viuente nullus det pontificatum
Nec cathedrā repetit p̄ſul quā ſponte reliquit
Octa. cau. ¶ Vult ius ne ſtatuat ſucceſſorem ſibi preſul
Nullus annorum michi proſit vt eligat inde
Detur ab electo vitandi cautio damni
Linquendus non eſt niſi ſit ſententia preſul
Ad dimiſſam redire nequis pape ſine ſcriptis
Nona cā. ¶ Bānitus preſul nequit ordinis eſſe miniſter
Alterius patrie clerum tondere vetamus
Pontificis clerum preuias non ordinet vllum
Decia cau. ¶ Baſilice iuri ſubduntur pontificali
Nullius eccleſie preſul fructus alienet
Nil preter ſolidos preſumat querere binos
Unde. cau. ¶ Non coram layco clerus producitur vllus
Officiꝫ punit tales ſuſpenſio culpas
Seu bona ſeu mala ſit ſententia dico timendaꝫ
xij. cauſa. ¶ Cleric⁹ hic aliquid ꝓpriū ꝓhibetur habere.
Accipiens vel emens res eccleſie ſibi reddat
Linquas eccleſie totum quod habebis ab illa
Ex re communi queſitas diuide terras
Tu fortaſſe voles teſtari de ꝓprio des
xiij. cauſa. ¶ Eccleſie dāde baptiſmali decime ſunt
Tpa longo trahunt ius funeris et decimorum.
xiiij. cauſa. ¶ Quiſqꝫ poteſt licite ſua q̄rere dūmō nō plus
Pro ꝓpria valet eccleſia quis teſtificari
Si tulerit plus q̄ dederit quis funus habetur

Non petat vſuras laycus vel clericus vllas
Ex male queſitis elemoſina non fit egenis
Si male parta tenet digne non penitet vllus
¶ In furia penā nō des nā ſic furor vrget xv. cauſa
Pro patrocinijs nō querat munera clerus
Tota voce nequis cōdēnari mulieris
Nullas luce dei cauſas tractare valemus
Infami detur purgatio probra neganti
Extorquēdo rei penis confeſſio non eſt
Solus non tollit p̄ſul quē preſtat honorem
Ordine nō ſumpto tua te probra facta repellāt.
¶ Dātur in monachi paſtores eccleſiaꝝ xvi. cauſa.
Pleno poſſeſſas dabit abbas iure capellas
Eccleſias iure terre non benedicat abbas
Tpis eccleſie tollit preſcriptio iura.
Hec quadragena dabit domibꝰ ius religioſis
Uſurpās ſine iudicio rē decidet a re
Si dedit eccleſiā laycꝰ, non hanc retinebis
¶ Nulli facta deo liceat dimittere vota xvij. cauſa
Houſaldꝰ tenuit ſua que dimiſerat eger
Abbas ad ꝓpria monachum non ſinat ire
Dum redit illicite q̄ cōtulit illa manebunt
¶ Si monachus fiat p̄ſul. bona parta bipertit. xviij. cauſa
Inſtituit p̄ſul abbates a grege lectos.
¶ Pōtifices clerum nō īpediāt monachanduz xix. cauſa
Preſule nolēte clauſtrum bene clericus intrat.
Multos canonicos canon ꝓhibet monachari
¶ Quē pr̄ offert ſi placet exit. cū ſit adultus xx. cauſa
Extrahit a clauſtro puerū pater illico ſi vult
Cogit iuitus nemo retinere cucullam
Strictꝰ ad clauſtrū monacho trāſire licebit
¶ Prima ſit ex titulo ſit cōmēdata ſecunda xxi. cauſa
Preſulis eccleſiam ſine ſcriptis nemo relīquat
Hec prohibet clero tractare negocia cleri
Ueſtibus hic claris inhibetur clericus vti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Si ꝓponi linquas cēſorem ſis anathema
xxij. cauſa. ¶ Peccat peierans non iurans quando neceſſe
Nō eſt piurus iurans veluti putat eſſe
Pare maiori.q̄ꝗ̄ malus eſſe putetur
Debēt iurata mutari.turpia ſi ſint
Si peierare cogis periurus haberis
¶ Ex iuſta cauſa multis licet arma mouere
xxiij.cau. Pro rebus licite bellū geritur repetendis
Jus eſt dū leſis ſocijs ſuccurritur armis
Inferri vindicta valet q̄ crimina purget
Occidens iudex ꝑuerſos inde meretur
Ad bona ꝑcipiūt compelli iura malignos.
Eccleſie rebus ſunt heretici ſpoliandi
Si ſis de clero.tu nunq̄ belliger eſto
xxiiij cauſa ¶ Si ſis hereticus.tua ſit ſententia nulla
Sūt poſt fata mali nōnunq̄ corripiendi.
Ob dn̄i labem non dānetur dom⁹ eius
xxv.cauſa. ¶ Tuta ſit eccleſia quam lex puata tuetur
Et ſi ſubſequit̄ lex altera derogat illi
xxvi.cauſa ¶ Qui vētura ſciūt per ſortes ſortilegi ſunt.
Peccat qui ſcriptis vel ſortib⁹ abdita q̄rit
A pſis reprobe ſumūt exordia ſortes
Quattuor his genera varro fert ſortibus eſſe
Ceſſent ſortilegi ne ſint anathemate ſtricti.
Qn̄ neceſſe ſubeſt vinctos a preſule ſolues
Egris nō dētur pene ſed notificentur
xxvij.cau. ¶ Si ſit ſolēne dirimit connubia votum
Sponſum ſponſa virū nō vxor deſerit vnq̄
xxviij. cau. ¶ Inter gentiles connubia dicim⁹ eſſe
Deſerat vxorem vir xp̄m deſpicientem
Vir poſt baptiſma reliquā ducēs bigamus ſit
xxix. cauſa ¶ Connubijs vires perſone diſſipat error
Inſcia cui nupſit dimittat libera ſeruum
xxx.cauſa ¶ Fonte lauans ꝓprium puer nō vincula ſoluit
Infantes ꝓhibet ius cōiugiū celebrare

Tu naturalem non iungito ſpirituali
Uxoꝛ compatris vxoꝛis non michi nubat
Federa non fiant clandeſtina coniugioꝛum.
¶ Ni certis clauſis mecham bene ducit adulter xxxi. cauſa.
Inuitam ſponſo non det natam pater vlli.
Tunc niſi conſenſuꝫ dederit reliquo bene nubit
¶ Turpis linquentẽ bñ ducit vir meretricẽ. xxxij. cauſa
Obſtat cõiugio ſacro complenda libido
Liber anus neptem ſponſat ſeruo patre natam
Illicito prolem coitu querat ſibi nullus
Non ſine mente caro fertur violata puelle
Non valet vxoꝛẽ mechus vir linquere mecham
Non aliam ducat vxoꝛe ſuperſtite pꝛima
Non duc gentilem ſi ſpondeat eſſe fidelem
¶ Si vir ſi gelidus ab eo ſeiunget vxoꝛ xxxiij. cau.
Nubere mecha poteſt mecho ſi iuncta marito
Queritur an crimen purget contritio ſola

¶ Tractatꝰ de pñia ſeptẽ diſtictiões habet.

¶ Gratia diuina contritis crimina delet
Perditur hic diuinitus amoꝛ nõ in paradiſo
Penam peccatoꝛ bene pꝛo vitijs iterabit
Iſta ꝓbat dimiſſa ſemel peccata redire
Ut purus fias ꝓ crimine plurima voluas
Crimia pꝛeſbitero ꝓpꝛio dic qui ſapiens ſit.
Tandem letus erit qui contunue gemet iſtic.

¶ Regreſſus ad quartam.q.cauſe.xxxiij.

Reddito tp̃ibus poſcenti debita ſacris
Mens vtriuſꜫ niſi ſit. non bene continet alter.
¶ Moꝛte viri dubia que nupſit.adultera non xxxiiij.cau.
Reddatur pꝛimo cõiunx hec nupta ſcđo.
¶ Cognatam ducat pꝛopꝛiam ꝓ coniuge nemo. xxxv.cauſa
Omnes vxoꝛis conſanguineas reꝓbabis
Copula ſeptenis gradibꝰ talis pꝛohibetur
Hic graduum numerus etates reſpicit oꝛbis
Truncus ponitur hic cuꝫ ramis. vt docet arboꝛ.

Edocet in teſtes aſſumi ſexta parentes
Filius eſſe nequit inceſtu qui genitꝰ ſit
Diſpenſat ſolus cum iunctis ſanguine papa
Non bene ſe iuncta connubia priſca reformes
Non conſanguineis prolem vidue dato premi
¶ Raptum committis per vim rapiẽdo puellã,
xxvi ca. Hec tibi iungetur purgato crimine raptus.
¶ De conſecratione quinqꝫ diſtinctiones cõtinet
C onſecrat eccleſias iuſſaſqꝫ canit tibi pͥma
Sacrati tractat panis ſacramẽta ſcõa.
Tertia dat ferias ⁊ poſt ieiunia ponit.
Tꝯa baptiſmi diſtictio quarta notauit.
Frõtes cõfirmãs dabit vltima pneuma beatum
¶ Explicit decretum verſificatum

¶ Sed qꝛ decreti rubricas nimis eſſet onerosũ enumerare propter maximã multitudinẽ Nõ tamen materiã eius propter eam ſubiungam ĩ genere de qualibet diſtinctione et omnibus q̃ſtionibus cunctarum cauſarum.

Liber decretoꝝ diſtictꝰ ẽ ĩ tres ꝑtes Quaꝝ pͥma vocaꝛ diſtictiões, ⁊ huiuſmodi ſũt cẽtũ ⁊ vna ĩ pͥmis duabꝰ diſtictióibꝰ tractat mgr̃ Gr̃anus de iure/ ponẽdo iuriſ diuiſionẽ ſubdiuiſiões ⁊ diuerſaꝝ ſpecieꝝ differẽtias ⁊ cõuenientias ĩ tertia q̃d ſit canõ q̃d ꝑuilegiũ ⁊ q̃d officiũ legũ In quarta quare leges facte ſũt ⁊ quales eſſe debeãt, et bñ de eis vel ſcd̃m eas ſit iudicandũ ac de quadrageſimali obſeruatione. In quinta de muliere enixa vel mẽſtruoſa. In ſexta de multiplici genere illuſionũ. In ſeptima de conditoribꝰ legũ In octaua ꝙ veritati ⁊ rationi ſit cõſuetudo poſtponenda In nona ꝙ tribunalia regũ ſacerdotali ſunt poteſtati ſubdita etꝰ ꝙ põtifices et reges ſe ĩuicem indigent. In decima quibus legibꝰ